

MOSSÈN GEIS, FILÒLEG

El seminarista Camil Geis als divuit anys.

En sembla interessant de remarcar una faceta de l'activitat literària del nostre estimat sacerdot-músic-poeta Mossèn Camil Geis, que enguany, deixant darrera seu una estela d'obra exquisidament ben feta, assoleix el seu vuitantè aniversari mantenint el cor jove i l'esperit il·lusionat que ha tingut sempre i que tots els sabadellencs admirem. El conjunt d'actes laudatoris que hom ha volgut dedicar-li aquest any, n'és una prova ben palesa.

I aquesta faceta a què em refereixo, que ve a enriquir-lo, en concordança amb l'esmentat tríptic de la seva personalitat, no és altra que la de filòleg, en el sentit que hom dona a aquest mot quan no restringim el seu significat per atribuir-li el

caire de professionalitat, sinó quan l'entendem en el seu sentit més ample i etimològic d'enamorat de la paraula.

Enamorat de la paraula ja ho és tot poeta, puix el verb -aquest do excels que Déu ens ha donat- constitueix el vehicle íntimament conegut i estimat de la seva expressió artística. És filòleg el poeta, diem, i afegiríem que ho és també el qui llegeix poesia i pretén penetrar-hi a fons, estudiant-la amb respecte i finor per tal que no se li escapi res del que conté dins l'envoltori verbal que la materialitza.

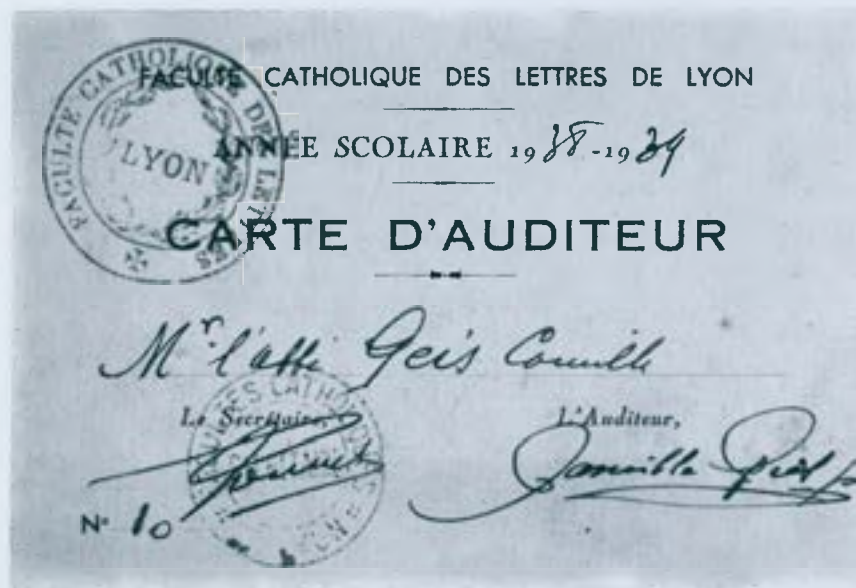
Mossèn Geis, però, va més enllà que els seus confreres, mestres com ell en la Gaia Ciència; va més enllà, bé que amb aquell punt de discreció que el caracteritza i que configura tot el seu obrar. Va més enllà, s'atança

de bona gana i accedeix finalment als dominis de la Filologia amb majúscula, és a dir, a aquella ciència o disciplina humanística que té per objecte el llenguatge.

Esdevé filòleg i capdavanter d'una obra que havia d'ésser la gran empresa de la seva vida. Ens referim com és obvi, al canonge mallorquí Mossèn Antoni Alcover, el qual, recorrent les terres catalanes per tal de reclutar col·laboradors a l'obra ingent que s'havia proposat del Diccionari, s'adreça un bon dia als estudiants del seminari de Girona, entre els quals hi havia el noi Camil Geis, nat a aquella ciutat.

La perorata de l'abrandat canonge colpí el nostre jove poeta, el qual ja per aquells anys, i com a manifestació de la seva sensibilitat i dèria filològica, mentre embastava i polia bells poemes i concorria a Jocs Florals, anava amb l'cida ben afinada, a la percaça de mots, locucions i modismes de les gents de les contrades gironines.

Així fou com, al cap de poc d'haver escoltat el Convit Mossèn Alcover a col·laborar a l'obra tan engrescadora del seu recull lèxic, que havia de constituir l'inventari exhaustiu del català, el seminarista gironí Camil Geis trametia al clergue de les Illes

† Ciutat de Mallorca
4 gener, 1926.

Molt senyor meu i amic: en mon poder la seva de 29 del passat, que li agraeix de car. La llista de mots i frases que m'envia, són ben interessants, i prou que m'serviran per lo diccionari. Dins breu temps li enviaré instruccions concretes per emprendre la tasca lexicogràfica per la que tan generosament m'és ofert. També escriure en el mateix sentit a D. Martí Gispert i Castellí, de qui també esper cosa bona per la nostra obra nacional. Segueixen vostè repeteix paraules de tots vents a benefici d'inventari

Seu afectuós
Antoni M. Alcover

+ Palma de Mallorca
18-October-1926.

Honorable Senyor:

En nom de Mn. Alcover li faig corals mercès de l'interessantíssima cullita de vocables que ha tingut l'amabilitat d'enviar p'el "Diccionari Català-Valencià-Balear". És una col·laboració important, que mereix tot el nostre agraiment.

L'administrador del "Bolletí" ha presa nota de la seva nova direcció

Oficinat com som als estudis folk-loreics, me són molt agradables y del més alt interès les coses que V. publica a "Catalana". Darrerament he vista una versió de la rondalla de "Jorn de l'os", ~~en~~ que tantes variants presenta dins Europa.

Finch molt de plaer d'oferir-me a V. com affm. s. s.

Francesch de B. Moll

una ben nodrida replega lexical de la parla viva gironina, parcel·la plena de peculiaritats de l'àrea lingüística catalana. Fou una primera contribució que merescué una extensa carta del més expressiu agraiment del seu destinatari, el qual encoratjà el nostre sacerdot a prosseguir la tasca empresa.

En les primeres etapes de la seva vida sacerdotal, el jove levita residí ací i allà del Gironès i la Garrotxa i, tant per raó del seu ministeri sacerdotal com per la seva dèria de poeta, mantingué contacte molt viu amb la gent d'aquelles contrades. Les peculiaritats de llur parla, els mots de genuïna catalanitat que empraven, les diccions varies de llur verb col·loquial, les rondalles i cançons que els sentia contar o cantar, tot això ho anava curiosament anotant, com qui aplega les peces esparses d'un tresor que podria perdre's si algu, valorant-lo degudament, no l'arreplegava.

La contribució al famós Diccionari prosseguí diriem que, amb alts i baixos d'intensitat, anys i anys. I, com

ell mateix es complau a constatar, més d'un dels mots que conté aquell monumental inventari lexicogràfic de la llengua catalana que és el "Diccionari Català-Valencià-Balear", no fa pas massa anys editat, iniciat per Mossèn Alcover i continuat per Francesc de Borja Moll, no hi figuraria si ell no els hagués enregistrats i no els hagués trameses a aqueixos dos filòlegs de les Illes.

Consiguem també que quan, havent pogut escapar amb vida de la persecució religiosa que es desencadenà a la nostra pàtria els anys del trenta-sis al trenta-nou, pogué acollir-se a l'hospitalitat del país veí de l'altra banda del Pirineu, li faltà temps per inscriure's com alumne a les Facultats Catòliques de Lió, on cursà Filologia Romànica com a deixeble de l'eminent Mons. Pierre Gardette. Ell mateix ens ha mostrat la documentació que acredita aquesta seva activitat universitària i el seu aprofitament en l'estudi de les matèries que hi cursà.

Aquests estudis a nivell superior i

universitari donaren suport científic a les seves preocupacions filològiques, que no l'han abandonat al llarg dels seus anys de producció literària i que hom pot descobrir ací i allà de la seva poesia i de la seva prosa, en les quals admirem la puritat i riquesa lexical, el claríssim i sòlid entramat sintàctic, exempt de tota contaminació, que seria explicable pel nostre bilingüisme endèmic, i l'espurneig de les més genuïnes locucions populars, no sempre ben interpretades i recollides pels literats de casa nostra.

Jo diria que Mossèn Geis és un filòleg en acció, una mena d'apòstol de la filologia -amor entranyable a la paraula-, com ho ha estat i ho és en el seu ministeri sacerdotal i en el camp de la música, parcel·les aquestes de la seva personalitat que només esmentem de passada per tal com poden ésser objecte d'atenció i glosa per part d'altri.

Pere Roca i Garriga